

Wat is een verblijfskatheter?

Een verblijfskatheter is een dun, soepel slangetje dat tijdelijk in uw blaas blijft. Meestal wordt de katheter via de plasbuis ingebracht. Soms gaat de katheter via de buikwand, net boven het schaambeentje. Dat heet een suprapubische verblijfskatheter of buikkatheter. Aan het uiteinde van de katheter zit een klein ballonnetje. Dat ballonnetje wordt na het inbrengen gevuld met water. Zo blijft de katheter goed op zijn plek en glijdt hij niet uit uw blaas. De urine loopt via de katheter naar buiten, naar een opvangzak of een speciaal kraantje (katheterventiel).

Waar gebeurt de behandeling?

De katheter wordt meestal geplaatst op de polikliniek Urologie. Soms gebeurt dit op een ziekenhuisafdeling of in de operatiekamer.

Hoe wordt de verblijfskatheter via de plasbuis geplaatst?

Het is belangrijk dat u tijdens de ingreep zo ontspannen mogelijk bent.

- De penis of schede wordt schoongemaakt met water.
- Er wordt een verdovend glijmiddel in de plasbuis gespoten.
- De katheter wordt voorzichtig via de plasbuis in de blaas geschoven.
- Daarna wordt het ballonnetje gevuld met water.

Omgaan met een verblijfskatheter

Bij een verblijfskatheter ontstaat bijna altijd een blaasontsteking. Als u geen klachten heeft, hoeft u daar meestal niets aan te doen.

Zorg voor een goede doorstroming van de urine. Dat helpt ook om gruis of blaasstenen te voorkomen. Drink daarom 1,5 tot 2 liter per dag. En eet vezelrijk om verstopping van de darmen te voorkomen.

Het katheterventiel

Een katheterventiel is een klein kraantje dat de katheter afsluit. De urine blijft dan gewoon in uw blaas, zoals u gewend bent.

- Als u aandrang voelt, opent u het ventiel op het toilet en laat u de blaas leeglopen.
- Voelt u geen aandrang? Leeg dan elke 2 à 3 uur uw blaas. Het is belangrijk dat uw blaas niet te vol raakt.
- 's Nachts koppelt u een nachtzak aan het ventiel.
- U gebruikt het ventiel tot de katheter wordt vervangen. U mag tussendoor een schoon ventiel gebruiken als dat nodig is.

De urineopvangzak

Als u een verblijfskatheter heeft, kunt u urine opvangen in een opvangzak. Er zijn twee soorten zakken:

- een been- of dagzak voor overdag
- een nachtzak voor 's nachts

Bevestig de zak altijd lager dan uw blaas, zodat de urine goed kan weglopen.

De beenzak (dagzak)

Overdag draagt u de beenzak onder uw kleding.

- U maakt de zak vast aan uw bovenbeen met een houder of bandjes.
- Aan de zak zit een kraantje. Leeg de zak regelmatig. Wacht niet tot hij te vol is.
- U kunt de beenzak ongeveer 7 dagen gebruiken. Daarna vervangt u hem door een schone zak.

De nachtzak

Voordat u gaat slapen, koppelt u de nachtzak aan het katheterventiel.

- Vergeet niet het kraantje van het ventiel te openen.
- In de nachtzak past meer urine. U hoeft 's nachts niet op te staan om de zak te legen.
- U kunt de nachtzak aan een bedrekje hangen. Lukt dat niet? Zet de zak dan in een emmer naast het bed.

's Morgens

- Koppel de nachtzak los van de beenzak.
- Sluit het kraantje van de beenzak.
- Leeg de nachtzak in het toilet. Spoel hem schoon met kraanwater en laat hem drogen.
- Maak het verbindingsstuk schoon met alcohol of jodium als u de zak opnieuw wilt gebruiken.
- U kunt de nachtzak ongeveer 7 dagen gebruiken. Daarna vervangt u hem door een schone zak.

Let op: deze informatie geldt voor de startset hulpmiddelen bij een verblijfskatheter (blauwe doos).

Dagelijkse hygiëne van de verblijfskatheter

U mag gewoon douchen. Voordat u de opvangzak of het ventiel vervangt, moet u altijd eerst uw handen wassen.

Het wisselen van de verblijfskatheter

Een verblijfskatheter moet regelmatig vervangen worden. Hoe vaak, hangt af van het soort materiaal. U heeft hiervoor een afspraak gekregen.

De katheter wordt gewisseld door een verpleegkundige van de polikliniek Urologie, uw huisarts (als u niet bij de uroloog onder behandeling bent) of een verpleegkundige van de thuiszorg.

Mogelijke problemen bij een verblijfskatheter

Als u langere tijd een verblijfskatheter heeft, is het belangrijk dat u weet welke problemen kunnen ontstaan.

- Irritatie van de plasbuis
In de eerste dagen na het plaatsen van de katheter kunt u last hebben van een geïrriteerde plasbuis. Dit gevoel trekt meestal vanzelf weg.
- Blaaskrampen
U kunt blaaskrampen krijgen. Dit komt vaak door irritatie van de blaas door de katheter. Hierdoor kan er urine langs de katheter lekken. Medicijnen kunnen deze krampen verminderen. Controleer of het katheterventiel goed werkt. Zorg dat u bij elke toiletgang de blaas helemaal leegt.
- Verstopping van de katheter
De katheter kan verstopt raken door steenaanslag, gruis of bloedstolsels. Drink daarom voldoende: minstens 1,5 tot 2 liter per dag.
 - Ziet u na 2 tot 3 uur geen urine in de opvangzak, of komt er geen urine als u het katheterventiel opent? Neem dan contact op met de polikliniek Urologie. Dit kan op werkdagen tussen 8.30 en 16.30 uur.
 - Bent u niet onder behandeling van de uroloog of is het buiten deze tijden? Bel dan uw huisarts.

Contact

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen? Bel dan

- polikliniek Urologie (via het klantcontactcentrum): 075 650 12 90
maandag tot en met vrijdag tussen 08.30 en 16.30 uur
- Spoedeisende Hulp: 075 650 26 00
na 16.30 uur en in het weekend